

Uvod

Devedesetih godina prošlog stoljeća došlo je do naglog razvoja financijskih tržišta u SAD-u kao i u drugim krajevima svijeta. Industrijski index Dow Jones-naveliko citirani indeks vrijednosti 30 velikih korporacija, povećao se sa 2.800 bodova početkom devedesetih, na više od 11.000 bodova na kraju desetljeća. Ovaj pomak se može usporediti sa njegovim početkom od 100 bodova u 1906. pa do početka devedesetih. Početkom 2000-ih kao rezultat ekonomskog pada u SAD-u o i svijetu, taj se indeks spustio ispod 10.000. Nadalje, nekoliko dionica kojima se trgovalo na tržištu dionica NASDAQ-a, drugom glavnom tržištu po veličini, izgubilo je svu dobit koju su imale u kasnim 1990-im. Premda su se vrijednosti vrijednosnih papira na financijskim tržištima SAD-a dramatično povećale 1990-ih, tržišta jugoistočne Azije, Južne Amerike i Rusije bila su puno nestabilnija. Samo na primjer 2. Jula 1997. godine vrijednost tajlandskog bahata bila je za gotovo 50% manja u odnosu na američki dolar. U 2002. godini privredni i financijski sistem Argentine je propao te je vrijednost njezine valute pala za više od 30% u odnosu na američki dolar, jer je vlada ublažila paritet pesa jedan na jedan u odnosu na dolar.

U međuvremenu, djelatnost financijskih institucija približava se zatvaranju povijesnog kruga. Izvorno bankovna djelatnost koja je praktično bila djelatnost potpune usluge, pružajući izravno ili neizravno sve financijske usluge (komercijalno bankarstvo, investicijsko bankarstvo, ulaganje u dionice, osiguranje itd.) Ranih 1930-ih, ekonomska i industrijska propast rezultirala je odvajanjem nekih od tih aktivnosti. Tokom 70-tih i 80-tih godina, pojavila se nova relativno neregulirana djelatnost financijskih usluga (uzajamni fondovi, posrednički fonodovi...) koje su još više razdvojile ove funkcije financijskih usluga. Danas, početkom novog milenija, regulatorne promjene, tehnologija i financijske inovacije u takvoj su međusobnoj interakciji da ponovo jedna financijska institucija poput Citigroupa, može ponuditi čitav komplet financijskih usluga. Ne samo što slabe granice između tradicionalnih sektora djelatnosti, već i konkurencija poprima globalne karakteristike ulaskom njemačkih, francuskih i drugih međunarodnih institucija na američko tržište financijskih usluga i obratno.

S promjenom privrednog okruženja i konkurencije, sve se veća važnost poklanja profitu i njegovoj procjeni i više nego ikad riziku. Donošenje odluka o ulaganju i financiranju zahtijeva od menadžera i pojedinaca razumjevanje protoka sredstava kroz ekonomiju, kao i razumjevanje funkcioniranja i strukture domaćih i međunarodnih financijskih tržišta. Ovaj rad bi trebao posebno prikazati jedinstvenu procjenu društava koja kotiraju na burzama kao i analizu rizika s kojim se suočavaju ulagači i štediše, te strategiju za kontrolu i upravljanje tim rizicima.

Čak i letimičan pogled na bilo koju burzu u razvijenim zemljama, predstavlja zbunjujuću kolekciju vrijednosnih papira i financijskih institucija. Iako se možda na prvi pogled čini kaotičnim, financijsko okruženje nije takvo, jer postoji smisao iza mnoštva financijskih instrumenata i tržišta na kojima se odvija trgovanje.

Tržišta se mijenjaju i međusobno natječu za posao trgovanja jednako snažno kao konkurenti u drugim granama privrede. Trgovanje može značiti veliki novac za ulagače. Eksplozivan porast trgovanja preko interneta uštedio je milijune dolara na troškovima trgovanja. Nove mreže elektronske komunikacije omogućit će

ulagačima izravno trgovanje, bez brokera. Ove prednosti obećavaju da će se promijeniti izgled ulagačke industrije, a poduzeća koja kotiraju na burzama smišljat će strategije koje će udovoljiti navedenim promjenama. Iz svega ovog se zaključuje da će ulagači morati poznavati i razumjevat i osnove fundamentalne analize, da bi trgovali vrijednosnim papirima.